

Nr 145.

Av herr **Frändén m. fl.**, om restitution till Svegs kommun av erlagd stämpelskatt för en till kommunen gjord donation.

Genom testamente den 18 september 1923 med tillägg den 24 juni 1927 hade framlidne handlanden Olof Lindskog i Sveg förordnat att hans kvarlåtenskap skulle tillfalla Svegs kommun och att avkastningen av medlen skulle användas till jordbrukets upphjälpande inom Sveg samt under vissa förutsättningar även inom Linsell och Lillherdal. Bouppteckningen visar en behållning av 436,273 kronor 24 öre. I det rätt utförliga testamentet hade bland annat följande intagits:

»Att av den vid min död mig tillkommande egendom, med undantag av den löseegendom, som i punkten 5 avses, skall bildas en fond, kallad Olof Lindskogs fond, som ställes under kontroll av Svegs kommun, däri ej inbegripet municipalsamhället Svegmon, varest de flesta invånarne ej äro härjedalingar och än mindre jordbrukare. Enligt mitt ringa förmenande ha dock alla nytta av, om man kan förmå allas vår moder jorden att alstra litet mer än vanligt. Fondens medel skola innestå i en eller flera solida bankinrättningar med av Kungl. Maj:t fastställd ordning.

Varje år avsättes av nettovinsten av fondmedlen femtio (50) procent, tills fondens storlek blir femhundratusen (500,000) kronor, då hela inkomsten av densamma får användas. Fondens kapital får aldrig minskas.

Jag önskar även, att vederbörande ingå till riksdagen med anhållan, att arvsskatten för fonden efterskänkes, och hyser jag förvissning om att denna begäran villfares i betraktande av att fondmedlen gå till så behjärtansvärda ändamål som främjande av modernärings utveckling i 'Sveriges fattigaste provins', som dock med så många miljoner årligen bidragit till en god handelsbalans för landet, tack vare de stora skogsavverkningarna, som länge legat i bolagens händer.»

Som förklaring till den tankegång, vilken här tagit sig uttryck, kan följande anteckning, funnen bland testators efterlämnade papper, anföras:

»Om någon skulle tänka eller säga, att det som jag föreskrivit skall förfaras med min efterlämnade egendom, är en på gamla dar uppkommen tanke hos mig, så vill jag nu nämna, att denna tanke, nämligen att söka vara till någon nytta för min födelseprovins, uppstod hos mig redan vid 22 års ålder, då jag avlade mina första sammansparade kronor. För denna tanke har jag sparat, *sparat mer än nödigt och därför slitit ganska ont*; och som ett exempel vill jag nämna, att jag nu vid fyllda 65 år ännu icke en enda gång begagnat 2:a klass sovvagn, utan nästan alltid sittande åkt 3:e klass både dag och natt, oaktat jag likväl årligen, i flera år, rest minst 1,000 svenska mil på järnväg.

Mätte det, som jag sammansparat, bli till välsignelse för kommande släkten i min födelsebygd.»

Enligt häradsrättens beslut har kommunen i stämpelskatt erlagt 86,340 kronor, därav för själva den donation, varom här är fråga, 85,240 kronor. I syfte att efterkomma testators vilja och för att bevara medlen för det ändamål han avsett, hemställde kommunen hos Kungl. Maj:t om stämpelskattens efterskänkande, vilken framställning dock genom resolution den 7 sistlidne november avslogs. Såsom närmare framgår av de till ärendet hörande handlingarna, vilka komma att tillställas utskottet, har kommunalstämman i Sveg sedermera beslutat vända sig till länets riksdagsmän för att få frågan under riksdagens prövning.

Med hänsyn till den uppofterande sparsamhet herr Lindskog ålagt sig under ett långt och strävsamt liv för att hopbrunga dessa medel till ett så behjärtansvärt ändamål och då ett mycket stort behov av att något snarligen göres för jordbrukets upphjälpande inom de socknar, donationen avser, onekligen föreligger, finna vi det icke blott förklarligt utan även rimligt och rättvist, att donatorns och kommunens önskan med avseende på stämpelskattens efterskänkande beaktas. Såsom i testamentet framhålles har Härjedalen genom sina skogar under långa tider bidragit med många miljoner kronor årligen till upphjälpande av vår handelsbalans, och staten har fått sin dryga andel av dessa tillgångar. Skogarna äro nu decimerade och av vad som finnes kvar ligger en stor del i bolagens händer. Befolkningen måste nu mer än förr lita till jordbruket och söka avvinna det större avkastning. Där ett försök i den riktningen göres bör staten träda till underlättande och stödjande.

Om den erlagda stämpelskatten skall kvarstå, kommer det på grund av bestämmelsen i ovan återgivna punkt 2 i testamentet att dröja åtskilliga år, innan hela avkastningen får disponeras, och det omedelbara behov av åtgärder för jordbrukets upphjälpande, som föreligger i Svegs kommun, kan endast i ringa mån bliva tillgodosett.

Vi hemställa därför, att riksdagen ville besluta,

att det stämpelbelopp, 85,240 kronor, som av Svegs kommun såsom mottagare av ovannämnda donation till jordbrukets främjande blivit erlagt, måtte till kommunen restitueras för att tillföras donationsfondens kapital.

Stockholm den 21 januari 1930.

A. O. Frändén.

J. P. Johansson.

H. Andersson.